

**CURTEA DE CONTURI A ROMÂNIEI
CAMERA DE CONTURI MARAMUREȘ**

**RAPORT PRIVIND FINANȚELE PUBLICE LOCALE PE ANUL 2008
la nivelul județului MARAMUREȘ**

Prezentul raport privind finanțele publice locale pe anul 2008, la nivelul județului Maramureș, este elaborat de Camera de Conturi Maramureș în conformitate cu prevederile art. 38 alin. 2) din Legea nr. 94/1992, privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi a României, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Scopul raportului este de a informa autoritățile administrației publice deliberative ale unităților administrativ - teritoriale și publicul larg, asupra rezultatelor misiunilor de control/audit desfășurate de Camera de Conturi Maramureș, în anul 2008, privitor la finanțele publice locale și cuprinde observațiile Camerei de Conturi asupra conturilor de execuție auditate, constatările și concluziile rezultate urmare misiunilor de control/audit efectuate potrivit competențelor stabilite prin legea sa de organizare și funcționare.

Precizăm că întocmirea și prezentarea situațiilor financiare (bilanțul contabil, conturi de execuție etc.) cu respectarea prevederilor legale în vigoare, constituie responsabilitatea ordonatorilor de credite, în timp ce responsabilitatea auditorilor publici externi ai Camerei de Conturi Maramureș este aceea de a exprima o opinie asupra situațiilor financiare analizate cu ocazia auditului.

I. Structura și execuția bugetului pe ansamblul județului Maramureș pe anul 2008

Pe parcursul exercițiului bugetar al anului 2008, la bugetul local pe ansamblul județului Maramureș, au fost încasate venituri în sumă de 843.287 mii lei din care s-au efectuat plăți de 824.553 mii lei, rezultând un excedent de 18.734 mii lei.

Bugetele instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale, au fost încheiate la 31.12.2008 cu venituri de 44.745 mii lei, din care s-au efectuat plăți de 44.551 mii lei, înregistrând un excedent de 194 mii lei.

Bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii, ordonatori terțieri de credite ai bugetului local, au fost încheiate la 31.12.2008 cu venituri de 23.080 mii lei, din care s-au efectuat cheltuieli (plăți) de 22.596 mii lei, înregistrând un excedent de 484 mii lei.

Bugetul împrumuturilor interne pe anul 2008 la nivelul județului a fost încheiat cu un deficit de 18.011 mii lei, rezultând din cheltuielile (plățile) efectuate din împrumuturile angajate de la bănci.

La nivelul județului Maramureș pentru anul 2008, bugetul fondurilor externe nerambursabile s-a încheiat cu venituri de 41.311 mii lei, cheltuieli de 32.998 mii lei, respectiv un excedent de 8.313 mii lei.

Veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetului local, la finele anului 2008 la nivelul județului Maramureș, au fost de 28.829 mii lei, respectiv 60.840 mii lei, înregistrând o diferență de 32.011 mii lei. Diferența reprezintă cheltuielile (plățile) efectuate din fondul de rulment al anilor precedenți care nu se înregistrează pe venitul

anului curent.

Pe bugete, structura și execuția bugetului pe ansamblul județului se prezintă astfel:

Nr. crt.	Bugete	Venituri (încasări)	Cheltuieli (plăți)	Excedent/ Deficit
1	Bugetele locale ale comunelor, orașelor, municipiilor, județului	843.287	824.553	18.734
2	Bugetele instituțiilor publice finanțate din venituri proprii și subvenții din bugetele locale	44.745	44.551	194
3	Bugetele instituțiilor publice finanțate integral din venituri proprii	23.080	22.596	484
4	Bugetele împrumuturilor externe și interne	-	18.011	-18.011
5	Bugetele fondurilor externe nerambursabile	41.311	32.998	8.313
6	Veniturile și cheltuielile evidențiate în afara bugetului local	28.829	60.840	32.011

II. Execuția sintetică a veniturilor și cheltuielilor bugetelor locale pe anul 2008

Pentru exercițiul bugetar al anului 2008, prevederile definitive de 1.050.010 mii lei ale bugetelor unităților administrativ-teritoriale pe ansamblul județului Maramureș, au fost realizate în proporție de 80,3% la venituri (843.287 mii lei), iar plățile efectuate de 824.553 mii lei au reprezentat 78,5% din creditele anuale definitive aprobate. Nerealizarea cheltuielilor la nivelul creditelor bugetare anuale definitive se datorează neîncasării veniturilor la nivelul prevederilor bugetare anuale definitive aprobate pe total județ.

1. Veniturile bugetelor locale

Execuția de ansamblu a bugetelor locale pe categorii de venituri, reprezentând încasările realizate și drepturile constatate, comparativ cu prevederile bugetare anuale definitive, se prezintă astfel:

Nr. crt.	Categorii de venituri	Prevederi bugetare anuale definitive	Drepturi constatate	-mii lei-	
				Încasări	% din prevederi
1	Venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri	288.654	217.353	152.150	52,7
2	Cote defalcate din impozitul pe venit	144.784	123.205	123.205	85,0
3	Sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată	468.997	466.324	466.324	99,4
4	Subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete	147.575	101.608	101.607	68,8
	TOTAL VENITURI	1.050.010	908.490	843.287	80,3

Din datele prezentate, rezultă că drepturile constatate privind veniturile bugetelor locale aferente anului 2008 pe ansamblul județului Maramureș, incluzând și pe cele aferente anilor precedenți, au reprezentat 86,5% din prevederile anuale definitive, iar

încasările realizate au reprezentat 92,8% din drepturile constatate și, respectiv, 80,3% din prevederile bugetare anuale definitive.

Pe categorii de venituri, nerealizarea încasărilor în raport cu prevederile bugetare anuale definitive se localizează la: venituri din impozite, taxe, contribuții, alte vărsăminte, alte venituri (52,7%), subvenții primite de la bugetul de stat și de la alte bugete (68,8%), cote defalcate din impozitul pe venit (85,0%) și sume defalcate din taxa pe valoarea adăugată (99,4%).

Execuția bugetară a veniturilor, potrivit datelor din tabel, pune în evidență faptul că pe categorii de venituri se înregistrează discrepanțe semnificative în ceea ce privește gradul de realizare a acestora, situație care reflectă o insuficientă preocupare a autorităților locale în evaluarea veniturilor și în urmărirea încasării acestora pe parcursul execuției bugetare.

2. Cheltuielile bugetelor locale

Pe ansamblul bugetelor locale, execuția cheltuielilor în structura economică a clasificăției bugetare se prezintă astfel:

-mii lei-					
Nr. crt.	Categoriile de cheltuieli	Prevederi bugetare anuale definitive	Angajamente bugetare	Plăți efectuate	% din prevederi
1	Cheltuieli de personal	364.622	362.070	352.573	96,7
2	Bunuri și servicii	185.511	181378	149.893	80,8
3	Subvenții	4.761	4.760	4.541	95,4
4	Transferuri	89.244	85.823	77.437	86,8
5	Cheltuieli de capital	273.099	254.448	122.716	44,9
6	Dobânzi	10.194	9.964	9.578	94,0
7	Operațiuni financiare	3.885	3.883	3.702	95,3
8	Asistență socială și alte cheltuieli	118.694	115.357	104.113	87,7
	TOTAL CHELTUIELI	1.050.010	1.017.683	824.553	78,5

Potrivit datelor din tabel, execuția cheltuielilor (plăților efectuate) a reprezentat 78,5 % față de creditele bugetare anuale definitive aprobate prin bugetele locale, nerealizările în cifre absolute fiind de 225.457 mii lei.

Pe structură, execuția cheltuielilor prezintă cele mai mari nerealizări la cheltuieli de capital, bunuri și servicii, transferuri, asistență socială și alte cheltuieli, dobânzi.

3. Autofinanțarea din venituri proprii

Prevederile bugetare definitive ale veniturilor proprii ale bugetelor locale pe anul 2008 au fost de 430.721 mii lei, iar încasările realizate au însumat 274.552 mii lei, reprezentând 57,5% față de prevederi.

Gradul de autofinanțare a cheltuielilor bugetelor locale din veniturile proprii a fost de 33,3%, conform datelor centralizate pe ansamblul județului, iar încasările realizate au reprezentat 32,6 % din veniturile totale încasate și 26,1% din creditele bugetare anuale definitive.

În concluzie, din datele prezentate cu privire la execuția bugetului de venituri și cheltuieli pe ansamblul județului, rezultă că prevederile au fost exagerate și nefundamentate pe baza inventarierii întregii mase impozabile din teritoriu.

Nestabilirea și neîncasarea integrală a veniturilor proprii locale, prin neinventarierea întregii mase impozabile din teritoriu și neluarea tuturor măsurilor de încasare integrală a veniturilor, are ca efect sporirea dependenței bugetelor locale de fondurile bugetului de stat.

III. Prezentarea rezultatelor activității Camerei de Conturi Maramureș desfășurate la nivelul județului

1. Informații relevante cu privire la rezultatele activității Camerei de Conturi

Conform Programului de activitate aprobat de Plenul Curții de Conturi pentru anul 2009, Camera de Conturi Maramureș a verificat un număr de 41 ordonatori de credite ai bugetului local al județului, din care: 21 ordonatori principali de credite (un consiliu județean, 2 primării municipale, 4 primării orașenești, 14 primării comunale) și 20 instituții publice subordonate unităților administrativ-teritoriale (ordonatori terțieri de credite).

Numărul total de acțiuni realizate în anul 2009 a fost de 47, din care 41 misiuni de audit financiar și 6 acțiuni de audit al performanței.

Din totalul celor 41 de ordonatori de credite ai bugetelor locale (21 principali și 20 terțieri) ale căror conturi de execuție bugetară încheiate pe anul 2008 au fost auditate, au fost acordate certificate de conformitate pentru 10 ordonatori de credite (terțieri), reprezentând 24,4 % din totalul celor auditați, restul neîndeplinind condițiile de acordare a certificatelor de conformitate a conturilor de execuție.

Certificatele de conformitate au fost acordate ordonatorilor de credite în condițiile în care în urma misiunii de audit financiar a fost formulată o „opinie fără rezerve” ca urmare a faptului că situațiile financiare au fost elaborate și prezentate în concordanță cu legile și reglementările în vigoare și oferă o imagine reală și fidelă sub toate aspectele semnificative a poziției financiare a entității auditate.

Ordonatorilor de credite verificați, care nu au primit certificatul de conformitate a contului de execuție, le-au fost remise 31 decizii, cuprinzând 155 măsuri dispuse de Camera de Conturi Maramureș pentru înlăturarea neregulilor constatate în activitatea financiar-contabilă sau fiscală controlată. De asemenea, urmare a auditului performanței realizat la 6 ordonatori de credite principali ai bugetelor locale, unui ordonator i-a fost remisă o decizie cuprinzând o măsură dispusă de Camera de Conturi Maramureș pentru înlăturarea abaterii constatate privind utilizarea sumelor de care a beneficiat din Fondul național de dezvoltare.

Din totalul celor 32 decizii emise de Camera de Conturi Maramureș, a fost contestată una, cea de la Colegiul Național „Vasile Lucaciu”, contestația fiind respinsă de Comisia de soluționare a contestațiilor din cadrul Curții de Conturi a României.

Rezultatele activităților de audit financiar desfășurate în anul 2009 de Camera de Conturi Maramureș la ordonatorii de credite ai bugetelor locale, se prezintă sintetic astfel:

	Total	Audit financiar	din care: Actiuni de control	Audit de performanță
1.Acțiuni desfășurate la nivelul județului	47	41	0	6
2.Certificate de conformitate	10	10	0	0
3.Acte întocmite pentru acțiuni finalizate	47	41	0	6
4.Decizii emise	32	31	0	1
5.Decizii contestate	1	1	0	0
5.Măsurile dispuse prin decizii	156	155	0	1

2. Categoriile de entități verificate la nivelul județului

În anul 2009, Camera de Conturi Maramureș a avut în aria de competență efectuarea auditului financiar la un număr de 194 entități ale bugetului local al județului Maramureș, care au încheiat Conturi de execuție pentru anul bugetar 2008.

Din cei 174 ordonatori de credite ai bugetului local (77 principali și 97 terțiari), 3 regii autonome de interes local și 17 societăți comerciale de interes local, Camera de Conturi Maramureș a exercitat efectiv acțiuni de audit în anul 2009, la 41 ordonatori de credite ai bugetului local (21 principali și 20 terțiari), reprezentând 21,1% din total.

Categoriile de entități verificate la nivelul județului în anul 2009 de Camera de Conturi Maramureș, se prezintă sintetic astfel:

Nr. crt.	Categoriile de entități verificate	Entități existente	Entități verificate	%
1	Ordonatori de credite la nivelul județului, din care:	174	41	23,6
1.1	ordonatori principali de credite, din care:	77	21	27,3
	- Consilii județene	1	1	100
	- Primării municipale	2	2	100
	- Primării orașenești	11	4	36,4
	- Primării comunale	63	14	22,2
1.2	ordonatori secundari de credite	0	0	0
1.3	ordonatori terțiari de credite	97	20	20,6
2	Regii autonome de interes local	3	0	0
3	Societăți comerciale de interes local	17	0	0
	TOTAL GENERAL	194	41	21,1

IV. Principalele constatări rezultate din acțiunile de audit desfășurate la nivelul județului

1. Structura și valoarea abaterilor constatate

Abaterile și neregulile financiar-contabile și fiscale constatate în urma misiunilor de audit efectuate la nivelul județului, de către Camera de Conturi Maramureș în 2009, au generat:

- Veniturile suplimentare estimate la 576 mii lei cu majorări/penalități de întârziere calculate de 87 mii lei, în total 663 mii lei. Din totalul veniturilor estimate, au fost încasate operativ în timpul desfășurării misiunii de audit venituri de 243 mii lei, respectiv 36,6% din totalul veniturilor suplimentare constatate;
- Prejudicii estimate la 1.293 mii lei, din care au fost recuperate operativ în timpul desfășurării misiunii de audit pagube în valoare de 983 mii lei, respectiv 76,0 %, din totalul celor constatate.

Sintetic, situația se prezintă astfel:

mii lei

Nr. crt.	Categorii	Estimări venituri/prejudicii	Accesorii	Total venituri/prejudicii	Sume încasate/recuperate	% de recuperare din estimări
1	Venituri suplimentare	576	87	663	243	36,6
2	Prejudicii estimate	1.293	0	1.293	283	21,9
	Total sume	1.869	87	1.956	526	26,9

2. Abateri generatoare de venituri suplimentare

a) Nestabilirea, neevidențierea și nevirarea în cuantumul și la termenele prevăzute de lege a unor venituri bugetare reprezentând impozite, taxe, și alte venituri ale bugetului local, în sumă de 395 mii lei, la care se adaugă majorări/penalități de întârziere de 80 mii lei, în total 475 mii lei. În timpul desfășurării misiunii de audit, au fost încasate operativ 242 mii lei (51%), restul veniturilor fiind înregistrate în timpul auditului sau urmare a măsurilor transmise prin decizie, în evidența entităților auditate în vederea urmăririi și încasării lor în cadrul termenului legal de prescripție.

Veniturile suplimentare datorate bugetului local au fost constatate la:

- Primăria municipiului Baia Mare -130 mii lei, cu majorări de întârziere aferente de 55 mii lei. Din totalul veniturilor suplimentare constatate în valoare de 185 mii lei, au fost încasate operativ 154 mii lei, respectiv 83%;
- Primăriile comunelor: Fărcașa, Coroieni, Sălsig, Groși, Suciu de Sus, Copalnic Mănăștur, Ocna Șugatag, Valea Chioarului, Vima Mică, și Dumbrăvița -124 mii lei, cu majorări de întârziere aferente de 15 mii lei. Din veniturile totale de 139 mii lei au fost încasate operativ 8 mii lei, respectiv 6%.
- Primăria orașului Târgu Lăpus – 120 mii lei, cu majorări de întârziere aferente de 5 mii lei. Din veniturile totale de 125 mii lei au fost încasate operativ 64 mii lei, respectiv 51%.

Veniturile bugetare suplimentare constatate, reprezentând diferența dintre obligațiile legale de plată constatate de auditorii publici externi și cele calculate și evidențiate de unitățile administrativ-teritoriale, se referă la:

- venituri din concesiuni și închirieri – 129 mii lei (din care venituri suplimentare 86 mii lei și majorări de 43 mii lei) încasându-se operativ 126 mii lei (98%). Abaterea se datorează: neevidențierii și neîncasării redevenței în cazul contractului de delegare a gestiunii serviciilor publice de salubritate și salubritate-dezăpezire din municipiul Baia Mare (122 mii lei); neurmărirea și neîncasarea veniturilor din concesiuni și închirieri de bunuri din patrimoniul Primăriei orașului Târgu Lăpuș, din patrimoniul Primăriei comunei Suci de Sus și ale Bibliotecii municipale Sighetu Marmației;

- alte impozite și taxe fiscale – 102 mii lei (din care: 92 mii lei venit și 10 mii lei majorări) încasându-se operativ 98 mii lei (97%). Abaterea reprezintă neurmărirea și neregularizarea taxei pentru autorizațiile de construire ale căror termene de valabilitate au expirat, neregula constatată la Primăria orașului Târgu Lăpuș (63 mii lei), și de asemenea constatată la Primăria municipiului Baia Mare și la 4 primării comunale: Dumbrăvița, Groși, Ocna Șugatag și Suci de Sus;

- impozit pe clădiri – 88 mii lei (din care: 80 mii lei venit și 8 mii lei majorări de întârziere) încasându-se operativ 10 mii lei (11%). Abaterea reprezintă: neurmărirea declarării clădirilor nou construite în vederea stabilirii și încasării impozitului pe clădiri în cuantumul și la termenele prevăzute de lege (Primăria orașului Târgu Lăpuș-61 mii lei); nedeclararea sau declararea cu întârziere a construcțiilor finalizate, cele executate fără solicitarea prealabilă a autorizației de construire, nestabilirea impozitului majorat datorat de persoanele fizice ce dețin mai multe clădiri, stabilirea incorectă a impozitului datorită utilizării eronate a coeficienților de corecție referitor la rangul localității, inclusiv pentru clădirile neevaluate a persoanelor juridice, toate sunt nereguli constatate la 6 comune.

- alte venituri din proprietate – 66 mii lei din care s-au încasat operativ 1 mii lei (1%). Abaterea reprezintă neurmărirea, neînregistrarea și neîncasarea veniturilor rezultate din derularea contractelor de administrarea pădurilor din domeniul public al comunelor Fărcașa și Sălsig .

- impozite și taxe pe bunuri și servicii – 63 mii lei (din care: 50 mii lei venit și 13 mii lei majorări de întârziere) încasându-se operativ 6 mii lei (9%). Abaterea reprezintă: nestabilirea, neevidențierea și neîncasarea impozitului pe spectacole la Primăria comunei Fărcașa; a impozitului pe mijloacele de transport deținute pe teritoriul comunei Coroieni; nedeclararea și nevirarea la bugetul municipiului Baia Mare a taxei hoteliere.

- impozit pe teren, venituri din vânzări de bunuri și prestări de servicii – 27 mii lei (din care: 21 mii lei venit și 6 lei majorări de întârziere) încasându-se operativ 1 mii lei (4%). Abaterea reprezintă: nedeclararea în vederea impunerii a terenurilor proprietatea municipiului Baia Mare concesionate sau închiriate; nestabilirea corectă a impozitului pe terenuri datorită utilizării eronate a coeficienților de corecție referitor la rangul localității și neefectuării zonărilor în cadrul comunei Budești; neurmărirea, necalcularea și neîncasarea impozitelor și taxelor datorate de contribuabilii deținători de terenuri pe raza comunei Copalnic Mănăștur; venituri din vânzări de bunuri materiale fără întocmirea facturilor reprezentând contravaloarea acestora și neînregistrarea, neîncasarea veniturilor la Primăria comunei Coroieni; necalcularea și neîncasarea conform prevederilor contractuale a penalităților aferente achitării cu întârziere a sumelor datorate închirierii locuințelor proprietate de stat la Serviciul Public Gospodărire comunală Cavnice; nestabilirea și neîncasarea taxelor pentru eliberarea/vizarea autorizațiilor de funcționare pentru desfășurarea activităților economice la Primăria comunei Vima Mică.

b) Neîndeplinirea obligațiilor financiare către bugetele publice, respectiv bugetul de stat și bugetul asigurărilor sociale de stat și fondurilor speciale, în sumă de 181 mii lei cu majorări/penalități de întârziere aferente în sumă de 7 mii lei, în total 188 mii lei. A fost încasată operativ în timpul misiunii de audit suma de 1 mii lei (0,5%).

Veniturile suplimentare au fost constatate la:

- Primăria orașului Baia Sprie – 156 mii lei, reprezentând contribuții sociale datorate bugetului asigurărilor sociale și fondurilor speciale, nestabilite și nedeclarate, aferente veniturilor încasate de angajații entității ca drepturi lunare speciale pentru menținerea sănătății și securității în muncă
- Primăriile municipiului Baia Mare și a comunelor: Oarța de Jos, Valea Chioarului, Sălsig – 17 mii lei, reprezentând impozitul pe venit necalculat pentru tichetele cadou acordate salariaților
- Primăria comunei Coroieni – 15 mii lei reprezentând neplata la termenele legale a obligațiilor bugetare de TVA (7 mii lei majorări de intirziere)

Veniturile suplimentare au fost înregistrate în evidența entităților în vederea urmăririi și încasării lor în cadrul termenului legal de prescripție.

Detalierea veniturilor suplimentare rezultate din cuantificarea abaterilor constatate pe unități administrativ-teritoriale, în ordine descrescătoare după sumele constatate, este prezentată în anexa nr.1.

3. Abateri generatoare de prejudicii

Abaterile care au determinat producerea de prejudicii și entitățile la care s-au constatat sunt următoarele:

a) Cheltuieli neprevăzute de legislația în vigoare au fost constatate la un număr de 10 entități locale (Primăria municipiului Baia Mare, 6 primării comunale și 3 instituții publice subordonate unităților administrativ - teritoriale), valoarea abaterii fiind de 33 mii lei, din care a fost recuperată operativ în timpul acțiunii de verificare suma de 16 mii lei (48%).

Abaterea reprezintă:

-plata odată cu drepturile salariale, a contribuției la fondul de garantare pentru plata creanțelor salariale, nedatorată pentru perioada respectivă, la Școala de arte și meserii Poienile de Sub Munte și la primăriile Budești, Dumbrăvița, Fărcașa, Ocna Șugatag, Sălsig, Suciul de Sus;

-efectuarea de plăți reprezentând carburanți pentru autoturisme aflate în dotare peste normativul prevăzut de OG 80/2001 la Primăria municipiului Baia Mare;

-calculul și decontarea eronată a indemnizației pentru incapacitate temporară de muncă, decontată din fondurile unității la primăriile comunelor Ocna Șugatag și Dumbrăvița;

-plăți nelegale de cheltuieli cu acordarea tichetelor cadou la personalul din aparatul executiv al Primăriei comunei Suciul de Sus;

-acordarea de drepturi salariale, de transport la și de la locul de muncă, fără existența prevederilor bugetare pentru aceste cheltuieli, la Centrul de execuție bugetară Borșa.

b) Plăți peste normele, cotele sau baremurile legale aprobate au fost constatate la 6 ordonatori de credite ai bugetului local (Primăria municipiului Sighetu Marmației, 4 primării comunale și o instituție publică de subordonare locală) valoarea

abaterii fiind de 41 mii lei, din care a fost recuperată operativ în timpul acțiunii de verificare suma de 4 mii lei (10%).

Abaterea constă în:

-plata unor lucrări neexecutate, a unor contribuții sociale mai mari decât cele legal datorate, a unor cantități de materiale mai mari decât cele real utilizate, prin decontarea situațiilor de lucrări de reabilitare străzi, școli, cămin cultural și reparații instalație de iluminat public la Primăria municipiului Sighetu Marmației, primăriile comunelor: Suci de Sus, Oarța de Jos, Groși;

-plata unor drepturi salariale acordate necuvenit angajaților la Centrul de execuție bugetară "O.Goga" Baia Mare și Primăria comunei Valea Chioarului.

c) Plăți fără documente justificative au fost constatate la 5 ordonatori ai bugetului local (3 primării comunale și 2 instituții publice de subordonare locală), valoarea plăților nelegale fiind de 226 mii lei, din care s-a recuperat operativ în timpul verificării suma de 208 mii lei (92%).

Abaterea reprezintă acceptarea la plată și decontarea unor situații de lucrări cu o valoare mai mare decât cea reală, materiale la un preț mai mare decât cel real sau înscrierea unor cantități prin repetarea articolelor de deviz, constatările fiind localizate la Primăria comunei Dumbrăvița (paguba de 100 mii lei aferentă investiției Reabilitare școală și cămin cultural); la Primăria comunei Groși (paguba de 105 mii lei aferentă investiției Reabilitare școală și Alimentare cu apă); la Primăria comunei Ocna Șugatag (paguba aferentă lucrărilor de reparații și modernizări) la Dispensarul medical și Căminul cultural și la Școala de arte și meserii Poienile de Sub Munte și Grupul Școlar Gh.Barițiu Baia Mare

d) Alte cheltuieli nelegale s-au constatat la 9 ordonatori de credite ai bugetului local (Consiliul Județean, Primăria municipiul Baia Mare, orașul Baia Sprie, Colegiul Național "V.Lucaciu" Baia Mare, Centrul de execuție bugetară "O. Goga" Baia Mare, primăriile comunelor Budești, Coroieni, Fărcașa, Sălsig), valoarea abaterii fiind de 215 mii lei, din care a fost recuperată în timpul verificării suma de 55 mii lei (26%).

La Consiliul Județean Maramureș, primăriile comunale și Centrul de execuție bugetară "O.Goga" Baia Mare abaterea se referă la: plata fără temei legal a unor elemente de cheltuieli nejustificate cuprinse în situațiile de lucrări privind amenajări interioare sediu, cabană salvamont și reabilitarea căminelor culturale, școli, dispensar veterinar, sediu administrativ, lucrări iluminat public și întreținere drumuri, plata nedatorată către FNUASS, drepturi salariale acordate necuvenit, paguba totală însumând 72 mii lei.

Abaterea la Colegiul Național „V.Lucaciu” Baia Mare constă în efectuarea de plăți nedatorate reprezentând diferențe salariale în sumă de 59 mii lei acordate fostului director, achitate în baza sentinței civile emise de Tribunalul Maramureș, prin care instanța obligă la plata diferențelor salariale Inspectoratul Școlar al județului Maramureș și nu colegiul.

La Primăria orașului Baia Sprie s-au constatat plăți nelegale de 51 mii lei, reprezentând indemnizația de dispozitiv acordată necuvenit angajaților și taxa pentru studii doctorat.

La Primăria municipiului Baia Mare s-au constatat plăți nelegale de 33 mii lei, reprezentând amendă contravențională și despăgubiri plus cheltuieli de judecată, fără recuperarea acestora de la cei din cauza cărora s-a produs contravenția, respectiv prejudiciul.

e) Alte abateri privind nerespectarea reglementărilor legale în efectuarea cheltuielilor s-au constatat la Primăriile municipiului Sighetu Marmației și comunei Vima Mică, valoarea abaterii fiind de 778 mii lei.

La Primăria municipiului Sighetu Marmăției s-a constatat plata în avans, la finele anului 2007, a sumei de 700 mii lei alocată din fondul național de dezvoltare, pentru realizarea de locuințe sociale în cadrul Programului construcțiilor de locuințe sociale pentru chiriașii evacuați din casele naționalizate, fără ca în teren, la data verificării faptice (01.07.2009) lucrările facturate și decontate constructorului să fie executate.

La Primăria comunei Vima Mică abaterea de 78 mii lei constă în efectuarea de plăți în baza unor documente justificative întocmite nelegal, prejudiciul s-a produs cu ocazia efectuării lucrării de achiziționare și montare a instalației de încălzire prin decontarea unor facturi și acceptarea la plată a unor situații de lucrări care nu au corespondent în devizul ofertă, materiale care nu se regăsesc în evidențele entității, articole de cheltuieli cu prețuri unitare la materiale și manoperă mult mai mari în comparație cu cele practicate de alți executanți ai lucrărilor primăriei.

Detalierea prejudiciilor rezultate din cuantificarea abaterilor constatate pe unități administrativ-teritoriale, în ordine descrescătoare după sumele constatate, este prezentată în anexa nr.2.

4. Abateri care nu au determinat producerea de prejudicii

Urmare misiunilor de audit efectuate la nivelul finanțelor publice locale a județului, de către Camera de Conturi Maramureș în anul 2009, au fost constatate un număr de 77 abateri financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, cuantificate la nivelul sumei de 480.088 mii lei

Cele mai relevante abateri sunt:

a) Neîntocmirea conturilor de execuție bugetară în structura prevăzută de lege

Din verificarea conturilor de execuție bugetară ale unităților administrativ-teritoriale și ale instituțiilor publice subordonate acestora, cuprinse în programul de activitate al Camerei de Conturi Maramureș, s-au constatat abateri privind calitatea conturilor de execuție bugetară, respectiv neîntocmirea conturilor de execuție bugetară în structura prevăzută de lege. Astfel, la Primăria comunei Oarța de Jos și Școala cu clasele I-VIII Ariniș nu se conduc registrele contabile în conformitate cu Ordinul MFPnr.1917/2005 și nu au organizate și conduse evidențele contabile în partidă dublă.

b) Neorganizarea controlului financiar preventiv propriu

Urmare auditării situațiilor financiare, încheiate la 31.12.2008, ale unităților administrativ-teritoriale s-au constatat abateri privind neorganizarea controlului financiar preventiv propriu în conformitate cu noile reglementări legale în vigoare, astfel:

- la Școala cu clasele I-VIII Ariniș n-a fost organizat controlul financiar preventiv în conformitate cu prevederile art. 9(1) și (2) din Ordonanța Guvernului nr.119/1999 privind auditul intern și controlul financiar preventiv

- la Primăria comunei Poienile Izei s-a constatat neorganizarea controlului financiar preventiv în conformitate cu Normele Metodologice aprobate prin Ordinul ministrului finanțelor publice nr. 522/2003, publicat în Monitorul Oficial 320/13 mai 2003, în sensul că ordonatorul de credite nu a emis o dispoziție prin care să stabilească persoana imputernicită să exercite controlul financiar preventiv propriu și a înlocuitorului de drept a acestuia, nu a stabilit proiectele de operațiuni supuse controlului financiar preventiv, documentele justificative și circuitul acestora cu respectarea dispozițiilor legale, nu a fost întocmit cadrul general al atribuțiilor și exercitării controlului financiar

preventiv propriu prin care să se stabilească atribuțiile și răspunderile persoanelor care întocmesc și semnează documente precum și a șefilor compartimentelor de specialitate care le vizează, stabilirea procedurilor de exercitarea a controlului financiar preventiv , a condițiilor pe care trebuie să le îndeplinească, operațiile și documentele controlate, reglementarea procedurii de refuz de viză de control financiar preventiv propriu organizarea și ținerea evidenței operațiilor și a documentelor refuzate la viză.

Exercitarea necorespunzătoare a controlului financiar preventiv propriu a condus la producerea unor prejudicii în sumă de 1.293 mii lei.

c) Încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului, abateri cuantificate la nivelul sumei de 397.896 mii lei.

Abaterile se referă la:

- **neinventarierea anuală a patrimoniului** la: Școala cu clasele I-VIII din comuna Groși și Primăria comunei Oarța de Jos;

- **efectuarea inventarierii anuale a patrimoniului prin nerespectarea în totalitate a prevederilor legale în vigoare** abatere constatată la 12 ordonatori de credite ai bugetului local. Valoarea abaterii este estimată la suma de 348.717 mii lei și constă în necuprinderea în acțiunea de inventariere anuală a unor bunuri din domeniul public și privat al unităților administrativ teritoriale.

Exemplificăm în acest sens Primăria orașului Baia Sprie, care u a inventariat clădiri și construcții intrate în patrimoniul unității în valoare de 318.390 mii lei, Primăria municipiului Sighetu Marmației care nu a inventariat bunuri materiale și drepturi patrimoniale în valoare de 22.446 mii lei.

Neinventarierea unor bunuri materiale și drepturi patrimoniale s-a constatat și la primăriile comunelor Copalnic Mănăștur, Sălsig, Dumbrăvița, Ocna Șugatag, Poienile Izei, Suci de Sus, Școala și Căminul Cultural Băița de sub Codru, a căror valoare este de 7.881 mii lei.

- **reevaluarea patrimoniului fără respectarea prevederilor legale,** abatere constatată la Consiliul Județean Maramureș, valoarea acesteia fiind de 47.677 mii lei. Abaterea s-a produs din cauza neelaborării de către Direcția de Patrimoniu, Logistică, Direcția Tehnică și Economică a procedurilor unitare conforme cu reglementările în domeniul evaluării bunurilor din patrimoniu, în așa fel încât, valoarea reevaluată să reflecte valoarea reală în raport cu valoarea de piață și utilitatea lor.

- **alte abateri privind încălcarea prevederilor legale referitoare la administrarea și gestionarea patrimoniului,** s-au constatat la Primăria comunei Fărcașa, reprezentând nerespectarea prevederilor legale privind asocierea în participațiune pentru realizarea unor obiective comune prevăzute în contractul încheiat în mai 2008 cu un agent privat, respectiv sancționarea pecuniară a persoanelor care încalcă regulile de circulație (depășirea vitezei) pe raza comunei Fărcașa. N-au putut fi determinate rezultatele acestei asocieri din lipsa documentelor justificative privind cheltuielile, valoarea veniturilor încasate nelegal fiind de 120 mii lei, venituri rămase la bugetul local.

d) Constătarile privind legalitatea, realitatea și exactitatea evidențelor și a bilanțurilor contabile au evidențiat abateri în sumă de 81.771 mii lei

Abaterile se referă la:

- **neînregistrarea în contabilitate a operațiunilor de intrare sau ieșire a unor bunuri din patrimoniu**, constatate la un număr de 12 ordonatori de credite, valoarea acestora fiind de 25.099 mii lei.

Exemplificăm în acest sens Primăria comunei Poienile Izei, unde s-a constatat neevidențierea în patrimoniu a suprafeței de 827,249 ha, teren cu vegetație forestieră dobândită prin titlurile de proprietate, în valoare de 14.000 mii lei; la Școala de arte și meserii Poienile de Sub Munte și la Centrul de execuție bugetară Borșa s-a constatat neînregistrarea în evidențele financiar-contabile a clădirilor și terenurilor aflate în folosința grupului școlar, ca bunuri necesare pentru asigurarea funcționării activității de învățământ în sumă de 7.487 mii lei; la primăria orașului Cavnic s-a constatat neînregistrarea în evidența contabilă sintetică și analitică a bunurilor care aparțin domeniului public al orașului în valoare de 2.261 mii lei; la Primăria comunei Ocna Sugatag s-a constatat neevidențierea în patrimoniu a imobilului cu valoarea de 648 mii lei primit prin protocol în anul 2003.

Abateri de aceeași natură s-au constatat și la Primăria comunelor Vima Mica, Suci de Sus, Coroieni, Groși, Copalnic Mănăștur, Budești și la Grupul Școlar "Gh. Barițiu" Baia Mare, valoarea acestora fiind de 14.703 mii lei.

- **lipsa evidențelor analitice a unor conturi contabile și necunoașterea din această cauză a unor naturi de venituri și cheltuieli, a obligațiilor de plată** abatere constatată la Școala cu clasele I-VIII Băița de Sub Codru, valoarea fiind de 76 mii lei, reprezentând obiecte de inventar.

- la un număr de 9 ordonatori de credite, s-a constatat **efectuarea de înregistrări contabile eronate și denaturarea veniturilor și cheltuielilor** cu suma de 7.540 mii lei.

Exemplificăm: la Primăria orașului Baia Sprie s-a constatat nereflectarea reală a terenurilor din patrimoniul orașului în valoare de 5.031 mii lei și efectuarea de înregistrări contabile eronate reprezentând active fixe necorporale și imobilizările corporale în sumă de 602 mii lei; la Primăria comunei Budești abaterea de 530 mii lei reprezintă înregistrarea eronată în evidența contabilă a activelor fixe necorporale și active fixe corporale în curs de execuție în valoare de 530 mii lei.

Înregistrări eronate în evidența contabilă s-au mai constatat și la primăria orașului Târgu Lăpuș, primăriile comunale Groși, Ocna Șugatag, Fărcașa, Copalnic Mănăștur, în sumă de 1.377 mii lei.

- **efectuarea de înregistrări în contabilitate pe baza unor documente justificative întocmite fără respectarea în totalitate a prevederilor legale** s-a constatat la 2 comune, valoarea abaterii fiind de 133 mii lei. Astfel: la Primăria comunei Coroieni, abaterea în valoare de 82 mii lei, constă în înregistrarea unor obligații în sarcina instituției mai mari decât cele real datorate prin acceptarea la plată a unor situații de lucrări care au fost întocmite contrar prevederilor legale, iar la Primăria comunei Vima Mica, abaterea în valoare de 51 mii lei, constă în înregistrarea unor obligații în sarcina instituției mai mari decât cele real datorate, prin acceptarea la plată a unei situații de lucrări care avea înscrise cantități confirmate și acceptate la plată de două ori.

- **alte constatări privind legalitatea, realitatea și exactitatea evidențelor contabile și a bilanțului contabil**, în sumă de 48.922 mii lei, au fost înregistrate la Primăria municipiului Baia Mare, primăriile comunelor Sălsig, Fărcașa, Budești, precum

și la Colegiul Național " Vasile Lucaciu" din Baia Mare, reprezentând nedelimitarea după natura juridică a domeniului public și privat, necalcularea și neînregistrarea amortismentului aferent mijloacelor fixe, neînregistrarea în evidența contabilă a lucrărilor de natura investițiilor reprezentând modernizări aduse clădirilor din patrimoniu.

- **neîntocmirea și /sau necompletarea registrelor contabile conform prevederilor legale** s-a constatat la Primăria orașului Baia Sprie abaterea constând în neîntocmirea registrului inventar, document contabil obligatoriu în care se înscriu rezultatele inventarierii elementelor de activ și de pasiv, grupate după natura lor, conform posturilor din bilanț.

e) Nerespectarea reglementarilor legale referitoare la achizițiile publice

La categoria **alte abateri privind nerespectarea reglementărilor legale referitoare la achizițiile publice**, s-a constatat atribuirea unui contract de execuție de lucrări fără respectarea prevederilor OUG nr.34/2006.

Astfel, Primăria comunei Budești a încredințat direct contractul în valoare de 62 mii lei, privind lucrările de renovare a Dispensarului veterinar, fără a apela la sistemul electronic de achiziții publice-SEAP, valoarea lucrărilor situându-se peste limita valorică până la care autoritatea contractanta are dreptul de a achiziționa direct lucrări.

f) Alte nereguli financiar contabile pentru care se emit decizii conform art. 94/95 din Legea nr.94/1992 privind organizarea și funcționarea Curții de Conturi, republicată

- neconcordanța între veniturile salariale și de natură salarială înscrise în Fișele fiscale cu cele din Declarațiile privind evidența nominală a asiguraților depuse la Casa Județeană de Pensii Maramureș pe anul 2008, abatere constatată la Centrul de execuție bugetară O.Goga Baia Mare și Primăria orașului Baia Sprie

5. Alte aspecte relevante constatate

În urma misiunilor de audit efectuate în anul 2009, la ordonatorii de credite ai bugetului local al județului Maramureș, referitor la controlul și auditul intern s-au constatat următoarele:

- La primăriile comunale controlul intern se limitează la exercitarea controlului financiar preventiv neexistând proceduri scrise pentru operațiunile economice care generează drepturi și obligații ale entității, precum și proceduri care să asigure eliminarea unor nereguli referitoare la asigurarea integrității patrimoniului și protejarea activelor. De asemenea, din cauza lipsei de personal, nu există o separare corespunzătoare a atribuțiilor, și prin urmare contabilul șef, care exercită viza de CFP, asigură și conducerea evidenței contabile, având atribuții legate și de ordonanțarea, lichidarea și plata cheltuielilor.

În ceea ce privește auditul intern, acesta nu este organizat în cadrul unui compartiment specializat decât în cazul unei singure primării, cea a comunei Repedea.

Evaluările efectuate în cazul auditurilor realizate în cursul anului 2009 la primăriile comunale, au evidențiat faptul că mediul de control este necorespunzător.

Urmare constatărilor cu privire la organizarea și desfășurarea controlului financiar propriu și auditului intern a reieșit că activitatea de audit intern se desfășoară

ineficient, atingând rareori scopul, respectiv acela de a furniza managementului, informații asupra eficienței și regularității activității entității.

V. Concluzii și recomandări

În anul 2009, Camera de Conturi Maramureș urmare a misiunilor de audit desfășurate pe total județ, la ordonatorii de credite ai bugetului local, a constatat:

- Veniturile suplimentare estimate în actele de control încheiate la entitățile, sunt de 576 mii lei cu majorări/penalități de întârziere aferente de 87 mii lei, în total 663 mii lei. Din totalul veniturilor estimate, a fost încasată operativ în timpul desfășurării misiunii de audit suma de 243 mii lei, respectiv 36,6%.
- Prejudiciile estimate în actele de control încheiate la entitățile, sunt de 1.293 mii lei, din care a fost recuperată operativ în timpul desfășurării misiunilor de audit suma de 283 mii lei, respectiv 21,9 %.
- Alte abateri financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, dar au denaturat situațiile financiare ale entităților auditate, estimate în actele de control/ audit, sunt la nivelul sumei de 480.088 mii lei.
- Urmare constatărilor cu privire la organizarea și desfășurarea controlului financiar propriu și auditului intern a reieșit că activitatea de audit intern se desfășoară ineficient, atingându-și rareori scopul, respectiv, acela de a furniza managementului, informații asupra eficienței și regularității activității entității.

Evaluările efectuate în cazul auditurilor realizate în cursul anului 2009 la primăriile comunale, au evidențiat faptul că mediul de control este necorespunzător, auditorii publici externi din cadrul Camerei de Conturi Maramureș neputându-se baza pe acesta.

În conformitate cu competențele și responsabilitățile conferite de lege, Camera de Conturi Maramureș a acționat pentru înlăturarea abaterilor și neregulilor financiar-contabile și fiscale consemnate în actele de control încheiate, dispunând prin 32 decizii emise de directorul Camerei de Conturi Maramureș, un număr de 156 măsuri legale de înlăturare a acestora, de încasare a veniturilor și de recuperare a prejudiciilor, conform procedurilor de valorificare, stabilite prin Regulamentul privind organizarea și desfășurarea activităților specifice Curții de Conturi, precum și valorificarea actelor rezultate din aceste activități.

În urma aducerii la îndeplinire a unui număr de 57 măsuri stabilite în 14 decizii emise de către directorul Camerei de Conturi Maramureș, a căror termene de execuție au expirat, au fost dimensionate de către entități:

- venituri suplimentare în sumă de 299 mii lei, cu majorări/ dobânzi de întârziere de 16 mii lei, în total 315 mii lei. Veniturile suplimentare încasate prin implementarea măsurilor din decizii sunt în suma de 239 mii lei, respectiv 76% din total venituri dimensionate de entități.

- prejudicii în sumă de 888 mii lei, din care valoarea pagubei este de 872 mii lei, cu dobânzile aferente de 16 mii lei. Valoarea prejudiciilor recuperate în urma implementării măsurilor dispuse prin decizii este de 888 mii lei, deci s-a recuperat în întregime.

- din cele 77 abateri financiar-contabile care nu au determinat producerea de prejudicii, au fost duse la îndeplinire 24 cu o valoare determinată de entități de 71.611 mii lei.

În consecință putem conluziona că acțiunile desfășurate de Camera de Conturi Maramureș la nivelul ordonatorilor de credite ai bugetului local au vizat respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor și neregularităților din activitatea entităților verificate, îmbunătățirea sistemelor de control și audit intern și nu în ultimul rând examinarea responsabilității manageriale în utilizarea și administrarea fondurilor publice.

În urma misiunilor de control/audit efectuate în perioada de referință, a reieșit faptul că multe dintre neregulile și abaterile constatate sunt rezultatul unui management defectuos asupra fondurilor publice, caracterului interpretabil al unor acte normative dar și al necunoașterii sau cunoașterii insuficiente de către ordonatorii de credite a procedurilor privind formarea, administrarea, angajarea și utilizarea resurselor publice locale.

Urmare verficarilor efectuate a reieșt faptul că există disfuncționalități semnificative în organizarea și exercitarea controlului intern și auditului intern la nivelul entităților verificate și faptul că, în majoritatea cazurilor, acestea nu funcționează la un nivel care să asigure gestionarea în condiții de legalitate, regularitate și eficiență a banului și patrimoniului public și privat al unităților administrativ-teritoriale.

Opinăm faptul că elaborarea unui buget realist de venituri și cheltuieli fără o supraestimare a veniturilor ar conduce la o mai buna execuție bugetară. Angajarea unor cheltuieli pe baza unor resurse potențiale supradimensionate produce difuncționalități în angajarea cheltuielilor și efectuarea plăților.

Având în vedere constatările rezultate urmare misiunilor de audit/control efectuate în cursul anului 2009 la ordonatorii de credite ai bugetului local considerăm că pentru o mai bună gestionare a resurselor publice, respectarea disciplinei financiar-fiscale, eliminarea erorilor, implementarea și dezvoltarea unor sisteme de control și audit intern eficiente, în gestionarea solidă și performantă a banilor publici, considerăm că managementul entităților trebuie să:

- fundamenteze necesarul de resurse financiare, repartizarea și alocarea acestora pe destinații, pe baza unui sistem suplu și transparent, care să asigure inventarierea și identificarea întregii mase impozabile din teritoriu, urmărirea și încasarea integrală și la termen a impozitelor și taxelor la nivelul potențialului real;
- urmărească stabilirea valorilor reale ale activelor fixe aparținând domeniului public și privat al unităților administrativ - teritoriale prin reevaluarea acestora în conformitate cu reglementările legale, în vederea determinării corecte a obligațiilor fiscale datorate de către chiriași și concesionari;
- creeze un cadru de colaborare între compartimentele de specialitate ale primăriilor în vederea furnizării de informații reciproce pentru stabilirea operativă a masei impozabile cu referire în special la compartimentele de urbanism și venituri;
- îmbunătățească sistemele de supraveghere și control lintern prin stabilirea de proceduri scrise pentru fiecare activitate în parte;
- acorde atenție într-o măsură mai mare și în mod special acelor domenii de cheltuieli pentru care auditul continuă să identifice un nivel ridicat de eroare;
- identifice cazuri și modele de risipă și ineficiență care, odată corectate, pot permite o mai economică utilizare a resurselor bugetare disponibile;
- stabilirea unui program de perfecționare a personalului în domeniul investițiilor, financiar-conatabil și achiziții publice.